

Laurențiu ORĂȘANU

Autorul

Nu știu când mi-a venit ideea asta. Căci despre o idee de-a mea o să vă povestesc acum.

Să fi fost prin a 5-a sau a 6-a. Neapărat bis. Știu că purtasem cărțile alea și cu un an înainte. De acasă la școală, de la școală acasă. Mă pomenisem că le știam titlurile și autorii pe de rost. De învățat nu învățam, dar nici ce spuneau profesorii nu era adevărat. „Nici n-ai deschis cartea”. Ba o deschiseseam, știam totul despre ea. Algebra, clasa a VI-a, ediția III-a revăzută și adăugită, Editura Didactică și Pedagogică, 1977, autori conf. Constantin Năstăsescu și profesor Viorel Radu, Comanda 12350, Combinatul Poligrafic Casa Scânteii, 173.000 exemplare broșate + 1000 exemplare legate. La cele mai multe manuale știam și data de „Bun de tipar”. Întrebau profesorii: „Ce am avut pentru astăzi?” Eu, cu mâna pe sus. „Ia spune tu, Liță”. Bombam pieptul. Noi pentru astăzi am avut din Geometria clasa VI-a, autor prof. Valeria Popescu, format A8 îmbunătățit, coli 7,75, de la pagina 73 la pagina 76, și de rezovat 3 probleme din Culegerea de Probleme de Geometrie, autor Gheorghe Țițeica, ediția XI-a, broșată. Dacă vedeau asta, unii profesori nu mă mai scoteau la lecție. Venea sfârșitul trimestrului și eu eram tot fără notă. Îmi dădeau 5, pentru activitatea din clasă - ziceau ei. La alți profesori nu mergea așa; mă învățaseră și îmi ocoleau cu privirea mâna ridicată, că știau ce hărmălaie s-ar fi stărnit în clasă. Din 4 nu mă scoteau, căci din interiorul manualelor nu știam nimic. În schimb copertile nu aveau nici o taină pentru mine.

Asta ar fi una. Alta ar fi că, oricât aș fi vrut să nu aud, tot auzeam. Profesoara de Română avea o voce tunătoare. Fuma Mărășești fără filtru. Să fi vrut și nu puteai să nu o auzi. Autorul descrie frumusețile patriei, autorul cântă eroismul ostașilor pe câmpul de bătălie, autorul în sus, autorul în jos. „Portretul autorului îl aveți pe peretele din spate” – și toți se întorceau să vadă un portret pe care-l mai văzuseră de sute de ori până atunci. Da, dar acum devenise dintr-o dată autor, trebuia învățat, crescuse în ochii elevilor. Și cel mai mult în ochii mei.

Începusem să stau cu degetul la tâmplă, priveam departe, ca și cum aș fi căutat ceva să mă inspire. Ba, odată, răspunzând la lecție, am trecut de conținutul copertelor și m-am trezit că eu cutreieram prin păduri, că doar băiet eram și eu, chiar dacă stăteam în Țiglina 6. Pădurile veneau și ele odată cu inspirația, și ce era mai frumos decât ca eu, autorul, să cutreier prin ele fără nici o grijă, în

loc să stau pironit în ultima bancă. După vreo două ieșiri sau intrări din astea în peisajul altor autori, cred că pe la Alecsandri, când eram chiar Juna Rodica, și-au dat seama cu toții, mi-am dat seama și eu, că făcusem pasul cel mare, pe care mi-l doream fără să știu. Ajunsesem autor.

Din ziua aceea profesorii și colegii nu mă mai scoteau din Autor. „Să iasă la tablă autorul Liță”. „Să vedem care-i poziția autorului”. „Autorul Liță capătă 2, a greșit la numărul de exemplare”. În recreație eram adesea ciuca bătailor. Îmi ziceau că trebuie să încasez drepturile de autor.

Mie însă nu-mi păsa de toate astea. Mă uitam la spațiul liber din colț, rămas liber lângă tabloul autorului Mihail Sadoveanu. Ar mai fi fost ceva loc lângă el. Profesoara de Engleză îmi dăduse speranțe: „De mine nu treci, în clasa asta o să mori, Autorule”. Ce bine mi-ar fi stat lângă autorul Fraților Jderi, trei volume epuizate, Biblioteca pentru toți, copertă roșie!

Acasă, părinții autorului lucrau, fără să știe, la biografia autorului, capitolul „Copilăria”. Mama autorului cârpea ciorapii autorului și ai tatălui autorului, lucru care avea să-l facă pe autor să declare, într-o referire autobiografică pe deplin confirmată de un contemporan din bloc: „Cu acul m-a crescut biata mamă”. Din când în când mama mai lua bătaie de la tatăl autorului, mai ales când acesta se îmbăta la „Drumețul” și se trezea cerând carnetul de note al autorului. Folosind centironul rămas din armată, tatăl autorului îi croia acestuia turul pantalonilor și un trecut de autor deprins cu răzbătutul în viață.

Ce mai încolo și încoace, biografia mi-era aproape scrisă la capitolul „Copilăria”. Stăteam afară, lângă scara blocului, mulțumit că ieșise aproape bine, când, geamul lui Stamate de la parter se făcu zob. Stamate ăsta era cam hapsân, ne mai tăiasse vreo cinci mingi de fotbal, zicea el că-i stricăm straturile cu ceapă. Stamate ieși imediat, roșu de furie, și dădu cu ochii de mine. „Aha, te pomenești că tu ești autorul?” Păi, io sunt, ce, nu se vede? mă arătai eu mirat că nici măcar atâta lucru nu știe. „Hai la tac’to” se răsti Stamate.

Nici n-am atins scările până la 5. Stamate m-a dus pe sus, ținându-mă de o ureche. „Domnu’ Zidaru”, îi zise Stamate lui taică-meu care ieșise în pijama, „Liță al dumneavoastră mi-a spart geamul, a mărturisit chiar el,

sunteți bun de plată”.

I-a dat tata polul să plece naibii că-mi strica biografia. „Mă, tu chiar i-ai spart geamul?” Nu, tată, dar m-a-ntrebat dacă eu sunt autorul. Și nu era frumos să mint. Că doar eu eram, nu mai e nici un autor în tot cvartalul.

Tata se întorsese, că plecase după centiron, mă mângâiasse pe creștet și-mi dăduse 2 lei să mă duc să văd „Loana”, că n-avea dialoguri prea multe și puteam să înțeleg și eu.

Cu cincii ăia adunați cu greu, ceva corijențe ale autorului, neînțeles de unii dintre profesorii contemporani cu el, am terminat generala. Tata, care de când cu geamul lui Stamate din „autor” nu mă mai scotea, ba parcă mă bătea ceva mai rar, mă înscrise să dau examen la Școala Profesională de Tipografie, ca să fiu între cărțile mele. Am dat examen doi ani la rând, și în vară, și în toamnă. Locurile nu se completau, dar eu nu apăream pe listă. Nici la admiși, nici la respinși. A patra oară, tata se înscrise în audiență la director. Se întoarse nici trist, nici vesel. „Măi Liță, tu ți-ai semnat lucrarea acolo, sub colțul ăla de-l sigilează comisia?” Semnat, tată. „Și cum zici că ai semnat?” Cum să semnez, că doar o scrisesem eu, am semnat Autorul.

Tata mi-a dat atunci 5 lei, să mă duc să văd „Rocky”, că se scumpise între timp cinema-ul, dar dialoguri erau și mai puține. Și nici nu mi-a cerut restul înapoi; de 1 leu mi-am luat semințe.

N-am mai dat la profesională. Un autor adevărat trebuie să aibă doar școala vieții. Tata m-a luat să muncesc cu el la Adepe, la spații verzi. Cutreieram prin parcuri, dar băiet nu mai eram. Mai aveam un pic și mă luau în armată. Scriam de zor la capitolul din biografie „Tinerețea autorului”.

Într-o sâmbătă seară jucam poker sub boltă, la Uscatu. Casa lui Uscatu rămăsese singura în tot cartierul, restul fuseseră demolate ca să facă P+10. Mai erau acolo Viorel și Ferdinand al II-lea. Pe mine mă chemaseră în locul lui Ferdinand I, că ăla plecase la armată astă primăvară.

Beam vișinata lui Uscatu, Viorel ne luase banii la toți, cu doi șeptari, și tocmai ne arăta ce mutră să faci când mergi la cacialma, când, în poartă, apăru Reta. Că, „măi al II-lea, ți-a scris frate-tău ?” Reta se ținuse cu Întâiul, care n-a fost deloc primul, așa zicea lumea. „Nu - îi zise al II-lea - nu mi-a scris de mult, o fi în manevre. Dar vino încoace, mai stăm de vorbă.” „Dar cine mai e acolo, că nu se vede bine? făcu Reta. Tu ești, Viorele?”

Reta intră în curte. Uscatu îi împinse galant scaunul sub fustița de 20 cm. „Salut Autorule, măi dar ce te-ai mai lungit !” „La anu-l ia în armată, au ăia un corp special pentru

scriitori. Îi înarmează cu pixuri”- sări Ferdinand al II-lea, așa, de conversație. Hai noroc, noroc Reto, noroc băieți, să vă crească mare. „Pe cât jucăți?” „Ne-a golit Viorel, e în bulan”, zise Uscatu cu ciudă. „Dar știi ce? Hai în casă, nu e nimeni, că ai mei sunt la țară, sapă lotu’ ajutor al bunică-mii. Jucăm pe dezbrăcatelea”.

Ochii Retei luciră. „Măi, eu știu că voi sunteți băieți serioși, hai, dar să nu vă pară rău, vă spun de la început că eu sunt de fel norocoasă”. Mă uitam la ea în timp ce urcam scările spre sufrageria lui Uscatu. Nu prea avea ce pierde la poker, fustița și un petecuț de bluziță.

Uscatu puse ceva pe mag, niște blues-uri nesfârșite, aduse o carafă cu vișinata, turnă în pahare. Viorel dădu cărțile. Ferdinand al II-lea trase draperiile.

Mai departe nu mai știu ce s-a întâmplat. Un autor consacrat ar fi descris cu amănunte cum au zburat blugii noștri și fustița ei, cum se înroșise Reta când a pierdut bruma aceea de bluziță pe careul meu de popi, și cum s-a lipit ea rușinată de Ferdinand al II-lea, și cum mi-a făcut semn Viorel când a ieșit din dormitor. Dar eu, ca autor începător, n-am ținut minte mai nimic. Poate doar cum mi-a pus Reta palmele ei fierbinți pe obraji, și o carte de pe noptiera lui Uscatu, editată la Sibiu de autorul Alexandre Dumas, cartonată.

Aș fi uitat, dacă ar fi fost ceva de care să-mi amintesc a doua zi. Dar eu nici a doua zi nu mi-am amintit mare lucru, și nici peste două luni nu-mi mai aminteam, când stăteam la poker, tot sub boltă la Uscatu, și intră Reta în curte fără să bată sau să se oprească la poartă.

„Băieți, uite ce e, mie nu-mi place vorba lungă. Ne-a luat pe toți apa, nu-i așa, dar vorba e că am rămas. Și nici măcar nu știu cine-i autorul”.

Uscatu, Viorel și Ferdinand al II-lea se făcură că le intrase carte și, cu nasul în ea, arătară cu degetul spre mine. Ochii Retei erau umezi, îi tremura bărbia și îi ghiceam palmele fierbinți, ușor transpirate, la fel ca în seara aceea. Și nu m-am mirat să mă aud zicând: Reta, eu sunt autorul.

Peste o săptămână eram la ea în bucătărie și făceam lista cu invitații la nuntă. Când ajunse la cei trei cavaleri de onoare, tatăl Retei mă întrebă: „Cine naiba mai sunt și ăștia, Autorule?”

I-am răspuns: Co-autorii, tată socrule. Co-autorii.

New York, 21 aprilie 2004

(Publicat anterior în revista „Ca și cum”, nr. 0, octombrie 2004, Arad)

În numărul viitor:
Ferdinand I

